

خانواده خوشبخت

"شفا" چنین نوشته است:

اگر در این کتاب به خطا و اشتباهی برخورد شود باید با دیده اغماض از آن گذر کرد، زیرا انسان محل سهو و نسیان است.

بنابراین وقتی دانشمندی بزرگ این‌گونه به وقوع خطا اقرار و اعتراف می‌کند، بقیه افراد عادی و غیر عادی حسابشان روشن است.

براساس اعتقاد دینی تنها گروه انبیا و پیشوایان دینی ما از خطا و اشتباه برکنار هستند و بقیه افراد اعم از عالم و جاهل، همه دچار لغزش و خطا می‌شوند؛ منتها افراد هوشیار و دقیق کمتر از دیگران خطا می‌کنند.

یکی از مشکلاتی که در نوع خانواده‌ها وجود دارد این است که در مواردی زن یا مرد دچار خطا می‌شود. به عنوان مثال مرد خانواده در خانه را باز می‌گذارد و یا کلید خانه را گم می‌کند. زن خانه نیز بر اثر اشتغال به کاری غذایش می‌سوزد و امثال اینها.

وقتی که اشتباهی از سوی زن یا مرد در محیط خانوادگی روی می‌دهد، فردی که دچار اشتباه شده سعی می‌کند خود را از اشتباه و خطا برکنار دارد و برعکس طرف مقابل می‌کوشد خطا و اشتباه او را آشکار کند. بدیهی است که بگویم گوها و درگیرها از

مجید رشیدپور

چگونه می‌توان از بروز درگیری در خانواده جلوگیری کرد؟

برطبق محتوای برخی از آیات قرآن کریم، علم محدود بوده و اندکی از آن به بشریت اعطاء شده است. روی این اصل مجهولات و نادانیهای انسانها بیشتر از معلومات آنان است. بزرگترین پزشک و فیلسوف ایرانی، یعنی ابوعلی سینا در پایان کتاب فلسفی خود به نام

همین جا آغاز می‌شود و صفا و صمیمیت خانوادگی را خدشه‌دار کرده، در صورت استمرار دشمنی و کینه توزی جایگزین آن می‌گردد.

مشاجره‌های لفظی بین زن و مرد، گاه در ارتباط با امور بسیار جزئی و کوچک روی می‌دهد و در عوض اساسی‌ترین و ضروری‌ترین واقعیت زندگی خانوادگی یعنی صمیمیت و صفا لطمه می‌بیند.

مبراء نمایند. به اعتقاد ما چیزی که بگویموها را دامن می‌زند و خشم و غضب را سبب می‌شود، ارتکاب خطا و اشتباه نیست، بلکه آنچه که آدمی را خشمگین می‌کند سعی و اهتمام افراد در پنهان کردن خطاهاست. بنابراین زن یا مرد پس از ارتکاب خطا، باید با کمال صراحت به ارتکاب جرم قرار کند و از طرف مقابل به عذر خواهی بپردازد. با انجام این کار صفا و صمیمیت خانوادگی خدشه دار نخواهد شد.

متأسفانه بررسی مشکلات خانوادگی حاکی از این است که در بسیاری از خانواده‌ها شهامت اخلاقی وجود ندارد و شخص خطاکار به جای اعتراف به خطا با الهام از روش نقص افکنی می‌کوشد گناه و اشتباه خود را متوجه دیگران کند. در برابر این عده در برخی از خانواده‌ها زنان و مردان با کمال شهامت به خطای خود اعتراف می‌نمایند و از افراد پوزش می‌طلبند.

اساسی‌ترین نکته تربیتی این‌گونه اعترافات این است که دیگران نیز می‌آموزند در موارد خطا و اشتباه به خطای خود اقرار کنند و از جدال و مراء خودداری ورزند. فراموش نکنیم که امام محمدباقر علیه‌السلام در این باره از علی علیه‌السلام چنین نقل می‌کند: *ایاکم والمراء و الخصومة فانهما یرضان القلوب علی الاخوان و*

باتوجه به این نکته نباید تحقق درگیریها را خیلی ساده و پیش پا افتاده تلقی کرد، بلکه با همه وجود باید از ظهور و بروز آنها جلوگیری به عمل آورد. زنان و مردان باید توجه داشته باشند که ارتکاب خطا امری اجتناب ناپذیر است و هر قدر افراد در انجام امور دقیق باشند، مع هذا براساس ضرب‌المثل معروف "الجواد قد یکبو والصارم قد ینبو": اسب رهوار گاه زمین می‌خورد و شمشیر برنده گاه کند می‌گردد، انسانها هم دچار اشتباه و خطا می‌شوند.

البته منظور ما این نیست که خطا و اشتباه دیگران را مجوزی برای اشتباه کاری خود قرار دهیم، بلکه هدف این است که وقتی انسانها دچار اشتباه می‌شوند، بیهوده تلاش نکنند تا خود را بی تقصیر جلوه دهند و از ارتکاب خطا

شرالناس من لا یقبل العذر ولا یقبل الذنب^۳

شروورترین افراد کسانی هستند که عذر دیگران را پذیرا نمی‌شوند و خطا و اشتباه آنان را نادیده نمی‌گیرند.

یکی از صفات بارز و مشخص پیامبر اسلام (ص) روحیه عذرپذیری بود، یعنی هرگاه کسی از ایشان عذرخواهی می‌کرد، پوزش او را می‌پذیرفت. یقبل معذرة المعتذر^۴

افراد خردمند از تجارب دیگران می‌آموزند تا در زندگی دچار خطا نگردند، و اگر مرتکب اشتباهی شوند، سعی می‌کنند خطای آنان موجب ارتکاب خطاهای بیشتری نگردد.

در کتاب بهشت خانواده آمده است: شوهری را می‌شناسم که همسرش را تنبیه کرده، کارشان به دادگاه خانواده کشیده شد. در محکمه، قاضی به او گفت که اگر از همسرت عذرخواهی کنی، او از شکایت خود صرف نظر

ینبت علیهما النفاق^۱ از بگو و مگو جداً پرهیز کنید، زیرا دل‌های مؤمنان را بیمار و نفاق را در دل‌ها زنده می‌کند. به همین مناسبت پیشوایان دینی ما تأکید فراوان کرده‌اند که از مرء و جدال شدیداً باید اجتناب کرد، گرچه حق با شما باشد: اترك المرء وان كنت محقاً^۲

با توجه به مطالب ذکر شده بهترین روشی که در محیط خانواده باید حاکم باشد این است که افراد خطاکار بلافاصله به اشتباه خود اعتراف کنند و از دیگران پوزش بخواهند. با اتخاذ این روش عاقلانه صفا و صمیمیت خانوادگی خدشه‌دار نمی‌شود و زن و مرد با یکدیگر صمیمی و یکدل خواهند بود. اما با کمال تأسف باید اعتراف کرد که در برخی از

خانواده‌ها بر اثر کله شقی‌ها محیط خانوادگی به جهنمی سوزان تبدیل می‌گردد و اولین قربانیان این جهنم سوزان کودکان هستند.

نکته دقیقی که همه خانواده‌ها باید به آن توجه داشته باشند، این است که وقتی فردی به خطای خود اعتراف می‌کند، طرف مقابل به جای اظهار کلماتی تحقیرکننده و کوبنده، باید عذر شخص خطاکار را بپذیرا گردد.

علی علیه السلام در فرازی می‌فرماید:

خواهد کرد. اما مرد کله شق از عذرخواهی سرباز زد و مدتی به زندان افتاد. او اکنون بین دو مشکل گرفتار شده است: اول آنکه همسرش را طلاق دهد و چند کودک خردسال را خودش تر و خشک کند، و دوم آنکه با همسرش آشتی کند و نزد او از لجبازیهای خود سرافکننده باشد؛

سماحتم موعود ما

استان آذربایجان شرقی - منطقه چار اویماق

فرد خیری به نام کاظم سلیمانی از اهالی روستای خسروآباد (قرل آباد) این منطقه مبلغ یک میلیون و سی صد هزار ریال به منظور احداث یک باب مدرسه راهنمایی در روستای مذکور به اداره آموزش و پرورش اهدا نموده است.

رئیس اداره آموزش و پرورش منطقه چهاراویماق

استان خوزستان - شهرستان اهواز

برادر حاج حیدری زاده رئیس اداره آموزش و پرورش ناحیه ۲ اهواز با همراهی دیگر مسؤولان آن اداره در جهت نوسازی دبستان علامه که دانش آموزان زیادی از مناطق محروم در آنجا تحصیل می کنند، گاههای مؤثری برداشته اند.

انجمن اولیاء و مربیان دبستان علامه

استان فارس - منطقه اوز

یک باب دبستان پنج کلاسه در زمینی به مساحت ۲۰۰۰ متر مربع و ۴۲۰ متر مربع زیر بنا با هزینه ای معادل ۹۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و با همت آقای حاج شیخ محمد علی خالدی و پیگیری آقای محمد رضی فدایی احداث گردید و مورد استفاده دانش آموزان روستای مذکور قرار گرفت.

در حالی که اگر روز اول در برابر عمل اشتباهی که انجام داده بود به عذر خواهی می پرداخت، کارش اینچنین پیچیده و مشکل نمی شد.

در پایان اشاره به این نکات ضروری و لازم به نظر می رسد: زنان و مردان با رعایت دقت باید سعی کنند از خطا و اشتباه پرهیز نمایند، تا در پرتو آن مجبور به عذر خواهی نشوند؛ چرا که همواره پیشگیری بهتر از درمان است.

نکته دوم اینکه همه فلاسفه در طی هزاران سال کوشیده اند قوانینی برای روابط انسانی وضع کنند و حاصل تفکرات آنان در این باره فقط یک اصل بوده است که همه انبیای الهی نیز آن را تأیید نموده اند و آن این است:

نسبت به دیگران همان طور سلوک و رفتار کنیم که دوست داریم دیگران با ما رفتار نمایند. بنابراین همان طور که دوست داریم وقتی دیگران مرتکب اشتباه و خطا می شوند با شهامت به خطای خود اعتراف کنند، ما هم اگر در مواردی خطا کردیم با صراحت به اشتباه خود اقرار نماییم و ایمان داشته باشیم که اعتراف به خطا علاوه بر اینکه آدمی را کوچک و خوار نمی کند، بلکه به او شرف و عزت هم می بخشد.

منابع:

- ۱- کتاب سفینه البحار، ماده مرء، صفحه ۵۳۲
- ۲- کتاب سفینه البحار، ماده مرء، صفحه ۵۳۴
- ۳- شرح غررالحکم، جلد ۴، صفحه ۱۶۵
- ۴- کتاب سنن النبی (ص)، صفحه ۲۵۰
- ۵- کتاب بهشت خانواده، تألیف دکتر سیدجواد مصطفوی، صفحه ۱۸۰
- ۶- کتاب آیین زندگی، تألیف دیل کارنگی، صفحه ۱۵۵